

N:o 239.

Af herr **C. G. Johansson** i Aflösa, *i anledning af Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning angående försäljning af brännvin.*

Genom propositionen n:o 79 har Kungl. Maj:t föreslagit Riksdagen att antaga en ny förordning angående försäljning af brännvin. Ehuru denna förordning, jämförd med den nu gällande, i flera afseenden innehåller mycket afsevärda förbättringar, kan jag dock ej i vissa punkter gilla densamma. Därför anser jag följande förslag till ändringar böra i sammanhang med förordningen i sin helhet underställas Riksdagens pröfning och beslut.

I § 15 föreskrifves, att bolag, som i §§ 12 och 14 omförmäles, skall hafva till ändamål endast att i sedlighetens intresse ordna och handhafva detaljhandel med brännvin. Grundprincipen i denna föreskrift synes mig vara vilseledande. Genom handel med brännvin, afsedt att förtäras af allmänheten, kan enligt min åsikt aldrig något sedligt intresse främjas. Att man genom bolag utöfvar sådan handel och därigenom möjligen åstadkommer, att den ej uppträder under alltför stötande former, bevisar ingalunda motsatsen. Jag anser därför, att orden »i sedlighetens intresse» böra ur nämnda § utgå.

Enligt § 16 mom. 1 skulle Kungl. Maj:ts befallningshafvande kunna meddela rättighet åt klubbar och föreningar att under ett års tid utskänka brännvin åt sina medlemmar eller inbjudna gäster. Att etablera en dylik ny krogrörelse synes mig icke allenast vara onödigt, utan äfven skadligt. I fall som dessa bör väl lagstiftningen sträfva efter att folk må kunna samlas utan störande inverkan af en sådan utskänkning, hvilken väl, åtminstone i de allra flesta fall, kan anses helt och hållet främmande för det egentliga ändamålet med dylika sammanslutningar. Och att hvarje-

handa föreningar till och med bland den studerande mognare ungdomen skulle kunna erhålla lagliga rättigheter att å sina lokaler idka utskänkingsrörelse, kan jag ej fatta på annat sätt, än att det i mångt och mycket skulle motarbeta de nykterhetssträfvanden, hvilka i våra dagar utöfva ett så gagnande inflytande och vinna erkännande ej allenast bland allmänheten utan äfven i Riksdagen.

I mom. 2 föreslås, att Kungl. Maj:ts befallningshafvande, sedan vederbörande kommunalstyrelse lämnats tillfälle att yttra sig, skall kunna meddela utskänkingsrättigheter för kortare tid än ett år vid hälsobrunn, badort eller annan kurort å landet, där särskild läkare finnes anställd. Denna åt berörda myndighet meddelade rättighet anser jag vara alldeles obehöfelig. Här, om någonsin, borde väl ett absolut förbud emot all brännvinshandel få göra sig gällande. Där människor samlas för att finna bot för bruten hälsa eller rekreation för i ett eller annat afseende utståndna vedermödor, kan utskänkning af spirituosa för visso ännu mindre, än vid andra tillfällen, vara till gagn. Den lifsglädje, som uppstår genom förärande af brännvin och därmed i större eller mindre grad likställda drycker, tror jag ingalunda främja det, som för hälsobrunnar, badorter och dylika inrättningar borde utgöra det egentliga syftmålet med deras tillvaro. Och brännvin för medicinsk bruk torde läkaren hafva ganska lätt att anskaffa utan att handel därmed bedrifves på platsen.

Likaledes anser jag det enligt 3 mom. för passagerarfartyg gjorda medgifvandet att kunna erhålla rättighet till brännvinsutskänkning icke af behöfvat påkalladt. Att såsom nu sker förvandla dylika fartyg till flytande krogar, är ju icke som sig bör. Deras egentliga uppgift är att tjänstgöra som befordringsmedel på sina trafikleder och ingalunda att tillfredsställa mer eller mindre skadliga njutningsbegär hos den resande allmänheten. Såsom kommunikationsmedel uppfylla de till sjöss samma bestämelse som järnvägarna till lands, och kan jag ej finna annat, än att när de senare kunna undvara rättighet att försälja brännvin både i sina restaurationsvagnar, där sådana finnas, och å de vid stationerna å landet befintliga flesta hotellen, så borde väl också ångbåtarna kunna det. För passagerarfartyg synas alla befogade anspråk uppfyllas genom medgifven rätt att tillhandahålla vin och maldrycker till vid måltider spisande gäster, ehuru jag för min del strängt taget anser det kunna ifrågasättas, om något verkligt behof ens i det afseendet förefinnes. Genom bestämmelserna i den nu afhandlade § synes man med största noggrannhet velat vaka öfver, att ej något tillfälle skulle gå förlorat för dem, hvilka inom den föreslagna lagens ram önska försälja brännvin, utan att alla skola få rättighet därtill. Ty i 4 mom. heter det, att »*där i annat fall än*

förut i denna § är sagdt värdshusrörelse för någon del af året tillfälligtvis kan vara af omständigheterna påkallad», skall, på ett par angifna undantagsfall när, sådan rättighet kunna beviljas af Kungl. Maj:ts befallningshafvande. Detta synes mig vara att med alltför stor omsorg vaka öfver att köpenskap med brännvin kommer att bedrifvas å en mängd ställen, där den utan men för någon kunde vara borta.

På grund af det anförda hemställer jag vördsamt, att Riksdagen måtte besluta,

att i § 15 orden »i sedlighetens intresse» måtte utgå; samt

att hela 16 § jämväl borttages.

Den omredigering af åtskilliga andra §§, som blir en följd af 16 §:s borttagande, torde benäget verkställas af det utskott, som kommer att erhålla denna motion till förberedande behandling.

Stockholm den 27 mars 1905.

Carl Johansson, Aflösa.
